

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

Фальченко О.О.

*кандидат економічних наук,
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»*

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Методологічні аспекти фінансової звітності – це принципи та загальні підходи та методи щодо формування фінансової звітності.

Здебільшого методологічні аспекти формування фінансової звітності визначаються підходами, закріпленими Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» і НП (С)БО, відповідно до яких фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період» [1].

Вивчення наукової літератури показало бачення науковцями ролі фінансової звітності як одного із вагомих суспільних інститутів, який забезпечує функціонування економіки країни. Окремі дослідники обґрунтовують потребу виділити її в систему економічних знань, принаймні вважають за невідмінне розглядати спеціальну теорію звітності суб'єктів господарювання, яка в інтересах різних користувачів забезпечувала б формування середовища. Найбільш широко фінансову звітність подають вчені як фінансова звітність є не тільки надійним джерелом – це інструмент контролю, база для генерації управлінських рішень, основа обґрунтованого вибору економічної стратегії розвитку, підстава для мінімізації витрат та актуалізації фінансового результату [2].

А найбільш лаконічне визначення пропонує ще деякі вчені фінансова звітність – бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за певний звітний період [3].

Формування даних фінансової звітності є основою не тільки для оцінки результатів звітного періоду, а й для їх прогнозування. Для того, щоб сформувати фінансову звітність, керівництво підприємства формує облікову політику, де обирає принципи і методи обліку. Складання облікової політики для формування фінансової звітності є досить важливим засобом формування величини основних фінансових показників діяльності підприємства, оскільки сформована та затверджена підприємством облікова політика здійснює значний вплив на величину показників фінансового стану підприємства.

Окрім гармонізації фінансової звітності та облікових стандартів існують методологічні проблеми втілення якісних характеристик фінансових даних та складання і реалізації належної облікової політики, оскільки вона суттєво впливає на показники фінансових звітів. І, звичайно, звіти не можуть бути самі по собі, а повинні використовуватися у процесі оцінки їх показників під час прийняття управлінських рішень, для чого повинні існувати належні методики оцінки та інтерпретації результатів [4].

Формування фінансової звітності являє впорядковану систему взаємопов'язаних економічних показників, що відображають умови і результати виробничої та фінансово-господарської діяльності підприємств, їх фінансовий стан за звітний період та сукупність способів і прийомів узагальнення даних поточного обліку.

Формування фінансової звітності охоплює всі об'єкти бухгалтерського обліку, тому відображенню показників передують досить складний підготовчий процес. Найбільш трудомістким є формування даних для складання балансу, який є джерелом даних необхідних для оцінки фінансового стану, автономності, ліквідності, платоспроможності, має досить важливе значення для управління підприємством, оскільки надає данні різних рівнів, щоб оцінити фінансовий стан [5].

Оскільки ефективність формування фінансової звітності в процесі обґрунтування рішень значною мірою залежить від збалансованості принципів їх формування, то принципи безперервності і періодичності, а також обачності і повноти мають неузгоджений характер і суперечать один одному.

Щодо діючої системи нормативно-правового регулювання формування фінансової звітності, то низький рівень придатності показників фінансової звітності зумовлений недосконалістю системи її нормативно-правового регулювання та не підтримує удосконалення теоретичних, організаційно-методичних та практичних засад ведення бухгалтерського обліку і формування національної фінансової звітності. До методологічних аспектів формування фінансової звітності треба віднести використання міжнародних стандартів та досвіду у сфері регулювання та удосконалення форм та методів надання облікових даних для складання звітності, визначення мети системи регулювання формування фінансової звітності.

Отже, фінансову звітність можна віднести до провідних економічних категорій і репрезентувати її як сукупність специфічних суспільно-економічних відносин, які укладаються між господарюючими суб'єктами з претексту використання даних про стан і результати діяльності підприємства для ухвалення ними рішень про формування, розподіл і використання економічних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Загальні вимоги до фінансової звітності : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
2. Шеверя Я.В. Облік, аналіз, аудит, звітність та оподаткування в умовах глобалізації економіки : монографія. Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 300 с.
3. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
4. Озеран А.В. Теорія та методологія формування фінансової звітності підприємств : монографія. Київ : КНЕУ, 2015. 471 с.
5. Лучко М.Р., Бенько І.Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 360 с.